

CORONACRISIS

'Hoelang houd ik dit nog vol?'

CARLA WELLER:
„Voor ons is de 1,5 meter-samenleving buitenshuis niet te doen.“
EIGEN FOTO

Voor de coronacrisis gaf Carla Weller (55) haar kwaliteit van leven een dikke 8, ondanks het feit dat ze een rolstoel gebruikt en een auto-immuunziekte heeft. Ze deed vrijwilligerswerk, ging naar musea of de bioscoop en winkelde graag. Dit altijd met hulp van anderen en in het buitenhuis. Nu staat haar kwaliteit van leven op een krappe voldoende (5,5) na maanden van thuiszitten en weinig uitzicht

In rolstoel hulp nodig binnen de anderhalve meter

op verbetering. „De versoepeling van de maatregelen is fijn voor veel Nederlanders, maar er is een grote groep voor wie de omstandigheden hetzelfde blijven als tijdens de lockdown. Mijn man – die ook rolstoelgebruiker is – en ik houden de strengste maatregelen aan omdat we ons geen risico op besmetting kunnen veroorloven. Het zou fijn zijn als medici kunnen vertellen hoe wij veilig uit de lockdown kunnen komen. Er is te weinig aandacht voor hoogrisicogroepen. Voor ons is de 1,5 meter-samenleving buitenshuis niet te doen. Ik heb altijd hulp dichterbij nodig. Pas vorige week ben ik voor het eerst naar een afspraak gegaan; een rolstoelpassing. Dat kon gelukkig buiten.

Maar hoelang kan ik het zo nog volhouden zonder sociale contacten, werk en de andere dingen die het leven leuk maken?”

'Mijn hond ziet de looproute niet'

DESIRÉE LEISMAN:
„Moet ik een zwaailicht opzetten?“
FOTO ALDO ALLESSIE

Desirée Leisman (47) is nagenoeg blind. „Ik heb me altijd goed weten te redden. Op straat en in het openbaar vervoer ging het

altijd prima met mijn blindengeleidehond. Tot de lockdown had ik een prima leven; ik zou het zeker een 8,5 geven. Maar nu is er een nieuwe samenleving die enorm visueel is ingesteld. Denk jij dat mijn hond die pijlen ziet op de grond voor de looproute? Of dat hij kan inschatten wat anderhalve meter is? Waar in het begin van de uitbraak nog wel het gevoel van saamhorigheid was, merk ik dat

Voor blinde is eropuit gaan in deze tijd extra lastig

helemaal niet meer. Als ik verkeerd loop in een winkel gaan ze soms aan mijn hond trekken of roepen dat het zo niet moet. Ik heb een stok, een bril en een hond; moet ik een zwaailicht opzetten om duidelijk te maken dat het voor mij niet meer zo gemakkelijk is? Wat ik ook vervelend vind, zijn al die plastic schermen en glazen wanden. Ik hoor niet meer of iemand nu tegen mij praat en het geluid weerkaast overall heen. Dat ik in de bus nu achterin moet stappen, is voor mij heel naar. Ik weet nooit of de chauffeur mijn hond niet over het hoofd ziet en kan hem niet vragen of het de juiste bus is en of hij mij een seintje geeft als ik eruit moet.”

NOODKREET: KOM NU SNEL IN ACTIE**'Mensen met beperking vormen vergeten groep'**

door Arianne Mantel

UTRECHT Mensen met een beperking profiteren minder van de versoepeling van de coronaregels dan anderen. Zij ervaren uitsluiting en eenzaamheid. „De meer dan twee miljoen mensen met een lichamelijke handicap, verstandelijke beperking of chronische ziekte vormen een vergeten groep”, zegt directeur Illya Soffer van belangenorganisatie Ieder(in). Ze roept op tot actie.

In mei hield de organisatie een enquête onder 2100 deelnemers. „De helft is er de afgelopen maanden lichamelijk op achteruitgegaan, 45% heeft last van eenzaamheid, ruim 40% heeft meer last van stress of psychische klachten. Ze missen het contact met naaste familie en geliefden of hebben zorgen over en angst voor besmetting. Ook het noodgedwongen uitstellen van medische behandelingen en afspraken geeft onrust. Daarnaast werkt het uitblijven van het opstarten van de dagopvang isolerend.”

„Wanneer horen wij dat het voor ons weer veilig is? Ik zit al twaalf weken binnen, ik mis mijn leven”, zegt

Ieder(in)-directeur Illya Soffer roept op tot actie.
FOTO CLAUDIA KAMERGORODSKI

voor hen onhaalbaar is. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om blinden en slechtzienden of mensen in een rolstoel.

Leven hervatten

Er is ook gevraagd wat mensen nodig hebben om het leven weer op een enigszins redelijke manier te kunnen hervatten. Twee derde wil informatie van de overheid over versoepeling

van coronamaatregelen; specifiek afgestemd op mensen met een beperking of chronische ziekte. Verder zegt bijna de helft dat toezicht en handhaving voorwaardelijk zijn om veilig de openbare ruimte te kunnen gebruiken. Om activiteiten buitenshuis te kunnen hervatten zoals werk, dagbesteding of vrijwilligerswerk, zijn er afspraken nodig over hygiëne op de betreffende locatie, vindt eveneens bijna de helft.

Het RIVM heeft een Covid-strategie uitgewerkt om mensen met een beperking weer terug te kunnen laten keren naar het dagelijks leven. Zo staat beschreven dat noodzakelijke zorg, ondersteuning, onderwijs en dagbesteding weer worden hervat en dat er moet worden geïnvesteerd in maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten van de 1,5 meter-samenleving.

Soffer stelt dat de strategie snel moet worden uitgevoerd. „Er zijn speciale voorzorgingen of compenserende maatregelen nodig voor diegenen die vanwege hun gezondheidsrisico problemen krijgen om weer terug te keren naar werk, onderwijs en hun sociale leven.”

Richard van Gog bouwt in het klein kermisattracties precies na. Compleet met licht, geluid en met dezelfde bewegingen.
FOTO JAN VAN ELJNDHOVEN**Elke dag kermis in Tilburg****Miniaturkermisbouwer gaat helemaal op in eigen creaties**

door Ron van Kuijk

TILBURG Bij gebrek aan de mogelijkheid om echte kermissen te bezoeken vanwege de coronacrisis hield miniaturkermisbouwer Richard van Gog uit Tilburg de afgelopen tijd extra tijd over om te bouwen aan zijn eigen creaties. De 40-jarige Tilburger heeft geduimd voor de echte kermisexploitanten, die woensdagmiddag tegenover de overheid stonden in een kort geding waarin ze eisten weer open te mogen.

De beslissing daarover is vooruitgeschoven. Richard van Gog heeft te doen met de kermisexploitanten: „Voor hen is dit verschrikkelijk. Het water staat hun aan de lippen. Zij kunnen het zich niet veroorloven om nog langer zonder inkomsten te zitten. De toekomst van de kermis in Nederland staat op het spel.”

Geen verschil

De kans dat de kermisbazen hun attracties nog deze zomer door heel Nederland mogen opbouwen, schat Van Gog niet al te hoog in: „Ik

denk dat de overheid heel voorzichtig wil zijn, maar ik zie eigenlijk geen verschil met de attractieparken. Wij komen zelf regelmatig in de Efteling. Als je ziet hoe het daar geregeld is, dan moet dat op de kermis ook kunnen. Ik hoop dat de rechter daarin meegaat.”

„Dat de Tilburgse kermis dit jaar niet door dreigt te gaan, is voor Van Gog helemaal een hard gelag: „Dat is de grootste kermis van de Benelux. In mijn eigen stad nog wel. Ik zou er mijn miniaturattracties ook weer

tentoonstellen in de Spiegeltent op de nostalgische kermis. Maar ook voor volgend jaar sta ik alweer op de lijst. En stiekem hoop ik dat de Tilburgse kermis alsnog doorgaat, in welke vorm dan ook.”

Van Gog, die in het dagelijks leven werkt als interieurbouwer, bouwde in het klein al diverse bestaande kermisattracties precies na. Compleet met licht, geluid en met dezelfde bewegingen.

„Als gezin reizen we heel Nederland door om kermis-

'Hoe het in de Efteling is geregeld, kan op de kermis ook'

sen te bezoeken. We bekijken de opbouw en afbraak en genieten tussendoor van de attracties. Ook maken we veel foto's van attracties die we willen nabouwen. Die stellen we dan later weer tentoon bij bijvoorbeeld modelbouwexposities. De afgelopen tijd gingen die echter ook niet door. Dat was vervelend, maar zo had ik wel extra tijd om te bouwen aan mijn nieuwste project: de 'Happy spider'. Dus voor mij is het toch elke dag kermis. Maar de echte kermis blijft toch het mooiste.”

RECHTSZAAK STAAT OP PAUZE

door Martijn Schoonenberg

DEN HAAG De kermis moet per direct weer open kunnen. Dat eiste advocaat Lex de Jager woensdag in het door de exploitanten aangespannen kort geding tegen de Staat. Tijdens de zitting was het doelwit de gevraagde datum van 1 september, waarop de kermisbranche vooralsnog

haar deuren weer mag openen, als onderdeel van de publieksevenementen. Voor de duizenden exploitanten duurt dat veel te lang. „Ik ben zoveel schulden aan het opbouwen, op deze manier haal ik dat echt niet”, verzucht ondernemer Albert Ordelman. „Hiermee gaat deze prachtige traditie kapot”, vult collega Jan Vermolen aan. Vorige week kwamen al zo'n duizend exploitanten op het Malieveld bijeen om te protesteren.

De exploitanten vinden het onacceptabel dat pretparken – die niet onder evenementen vallen – wel open mogen. Ondertussen wordt er weliswaar door de branche met het ministerie gepraat en heeft minister De Jonge (Volksgezondheid) de toezegging gedaan een eerdere heropening te zullen overwegen, maar daarop willen de ondernemers niet wachten. De Jager eiste directe heropening of dat de kermis in ieder

geval in dezelfde categorie als pretparken geplaatst wordt. „Dan is het aan de veiligheidsregio's om een beslissing te nemen over de voorwaarden voor heropening.” De branche heeft daarvoor ook een protocol opgesteld, dat volgens de Staat nog wel verbeterd moet worden. Volgens de Staat zijn er belangrijke verschillen tussen pretparken en kermissen. „Pretparken zijn ruimer opgezet, hebben vaste in- en uitgangen en nemen bovendien geen publieke ruimte in”, stelde landsadvocaat Reimer Veldhuis.

Dinsdag neemt het kabinet een beslissing over of het maximaal aantal personen bij samenkomsten verhoogd wordt van 30 naar 100. „Als dat gebeurt, kan dat voor de veiligheidsregio's aanleiding vormen om toch onthefing te verlenen aan kermissen”, aldus Veldhuis. Daarom is besloten om de zaak aan te houden tot 27 juni.

KRINGEN**ROB HOOGLAND****Tegengeluiden**

Dat heb je nu eenmaal met aardbevingen: hoe zwaar en hevig ook, ze zijn tijdelijk.

Zo gaat het dus ook met de schokken die Black Lives Matter en aanverwante extreemlinkse bendes op deze planeet veroorzaken (want dat zijn het: extreemlinkse, anarchistische horden, die de wereld in een chaos willen storten). Ze nemen in kracht af. En plots worden de stemmen van degenen die hun feitenkennis maar even voor zich hielden, of wier tegenwerking domweg in het donderend geraas verloren gingen, weer hoorbaar.

O, zeker, er zijn nog naschokjes. Dan beginnen ze bijvoorbeeld, wat Nederland betreft, over 'foute straatnamen' in Haarlem, of sluit KOZP'er Jerry Afriyie zich aan bij de rij van antisemieten, wat blijkbaar óók erg belangrijk is voor zwarte levens. Of dan wordt aan de Amsterdamse Churchill-laan een standbeeld van Mahatma Gandhi, de man van het geweldloze verzet (!), met rode verf beklad en ondertekend met '312', de cijfers die staan voor ACAB: 'All Cops Are Bastards'. Dat soort naschokjes zal nog wel een tijdje op de maatschappelijke schaal van Richter waarneembaar blijven en ongetwijfeld maken veel media er dan melding van alsof een tsunami in gang is gezet. Maar uiteindelijk weerklinken nu ook de tegengeluiden.

Laat ik er eens eentje noemen: Leon de Winter, woensdag in deze krant. „Niemand in Nederland wordt ontplooiingskans onthouden. Niks institutioneel. Niks systematisch politiegeweld. Toch ontwaakte Nederland op 2 juni als een racistisch land”, schreef hij samen-

De naschokjes blijven nog waarneembaar

gevat. Waarna een opsomming aan verzwegene 'essentiële feiten' volgde die er niet om loog, vooral omdat eruit bleek dat de zwarte bevolking in de VS veel meer te vrezen heeft van zwart geweld dan van politie geweld.

Boris Johnson benoemt Munira Mirza, die het bestaan van institutioneel racisme in Groot-Brittannië altijd heeft ontkend, tot cheffin Commissie Rassen-gelijkheid. Ook om blij van te worden, net als van het feit dat Max Pam in De Volkskrant korte metten maakte met het bezopen besluit van de New York Times om de chef opinie te ontslaan omdat-ie een stuk van een *hardcore* republikein had geplaatst. En wat te denken van de beslissing van De Telegraaf om in navolging van de Wall Street Journal de schijnwerpers op Heather McDonald te richten? Zij is een schrijfster die aan de hand van cijfers aantoonde dat systematisch racisme binnen de Amerikaanse politie een 'mythe' is, en de waarheid – „Er is meer zwarte criminaliteit” – een taboe. Zenzwoort.

Hé, er valt ineens een schilderij van de muur. Toch weer een naschokje? Ja hoor, ditmaal in de vorm van een tweet van schrijfster/columniste Stella Bergsma, als antwoord op een Vrij-Links-stuk waarin werd beweerd dat het ook een mythe is dat alleen blank discrimineert: „Dit is misschien best waar, maar waarom zoiets publiceren nu er enorm veel goed momentum is voor anti-zwart racisme.”

Ja zeg, stel je voor: de waarheid vertellen.

Dat kunnen we nu even niet hebben hoor!

